

TBMM KARARI

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNİN LÜBNAN'A GÖNDERİLMESİ HUSUSUNDA ANAYASANIN 92 NCI MADDESİ UYARINCA HÜKÜMETE İZİN VERİLMESİNE DAİR KARAR**Karar No. 880****Karar Tarihi: 5/9/2006**

Lübnan'da 12 Temmuz 2006 tarihinde başlayan ve çok tehlikeli biçimde tırmanan çatışmalar, bu sorunlu bölgede barışın yeniden tesisi için sürdürülen uluslararası çabalar sonucu Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 11 Ağustos 2006 günü oybirliği ile kabul ettiği 1701 (2006) sayılı Kararla durdurulmuştur.

Bir aydan fazla süren Lübnan krizi büyük can kaybına yol açmış, Lübnan'ın nüfusunun dörtte birini oluşturan yaklaşık bir milyon kişi yerlerinden edilmiş ve sivil alt yapı büyük ölçüde tahrip olmuştur.

Tarafların 14 Ağustos 2006 tarihi itibarıyla uyacaklarını açıkladıkları çatışmaların durdurulmasını, kalıcı bir ateşkesin sağlanmasını ve ihtilafa uzun dönemli bir çözüm bulunmasını amaçlayan 1701 (2006) sayılı Kararda;

-Çatışmaların tam olarak durdurulması, özellikle, Hizbullah'ın bütün saldırılarına ve İsrail'in bütün saldırı amaçlı askeri operasyonlarına derhal son vermesi,

-Lübnan ordusunun onbeşbin askerinin ve halihazırda ikibin kişi olan Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücünün (UNIFIL) onbeşbine kadar çıkartılacak birliklerinin Mavi Hat ile Litani Nehri arasında kalan ve yabancı silahlı unsurlardan arınmış tampon bölgeye konuşlandırılması, bu konuşlandırmanın başlamasıyla birlikte ve buna paralel olarak İsrail ordusunun güney Lübnan'dan çekilmesi,

-UNIFIL'in sayı ve teçhizat bakımından takviye edilmesi, görev yönergesi ve görev bölgesinin genişletilmesi ve görev süresinin 31 Ağustos 2007 tarihine kadar uzatılması, öngörülmüştür.

1701 (2006) sayılı Kararın tüm yönleriyle uygulanmasını sağlayacak olan UNIFIL'e mevcut görev yönergesine ek olarak şu görevler verilmiştir:

-Çatışmaların durdurulmasını gözlemek.

-İsrail Kuvvetleri Lübnan'dan çekilirken, Lübnan Silahlı Kuvvetlerinin Mavi Hat boyunca olan bölgeler dahil, bütün güney Lübnan'a konuşlanmasına nezaret etmek ve destek olmak.

-Bu konudaki faaliyetlerini İsrail ve Lübnan hükümetleriyle koordine etmek.

-Sivil halka insani yardım ulaştırılmasına ve yerlerinden olmuş kişilerin gönüllü ve güvenlik içinde geri dönüşlerine yardımcı olmak.

-Tampon bölgenin oluşturulması için atılacak adımlarda Lübnan ordusuna yardımcı olmak.

-Lübnan Hükümetinin talebi üzerine Lübnan'ın sınırlarının ve diğer giriş noktalarının silah veya bağlantılı maddelerin girişine karşı güvenli hale getirilmesine yardımcı olmak.

Bunun yanı sıra UNIFIL, birliklerinin konuşlu bulunduğu alanlarda ve yeteneklerinin elverdiğini değerlendirmesi halinde;

-Operasyon sahasının çatışma amaçlı faaliyetler için kullanılmamasını sağlamak üzere gerekli bütün önlemleri almaya,

-Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi görev yönergesi altında yürüttüğü faaliyetleri engellemeye yönelik teşebbüslere güç kullanarak karşı koymaya,

-Birleşmiş Milletler personeli, tesisleri ve teçhizatını korumaya, Birleşmiş Milletler personelinin ve insani yardım çalışanlarının güvenliğini ve hareket özgürlüğünü teminat altına almaya ve ani fiziki şiddet tehdidi altında bulunan sivilleri korumaya,

yetkili kılınmıştır.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin bu Kararı İsrail ve Lübnan hükümetleri ile bu hükümetleri oluşturan tüm koalisyon ortakları ve liderleri tarafından da kabul edilmiştir.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin anılan Kararında yer alan, görev yönergesi ve bilahare hazırlanan "harekatkonsepti" ve "çatışma kuralları", UNIFIL'in meşru savunma ve çok istisnai durumlar dışında muharip görev üstlenmesini ve çatışmalara girmesini öngörmemektedir. Temel amacı Lübnan ve İsrail arasındaki istikrar ortamının sürmesine katkıda bulunmak olan Birleşmiş Milletler Gücünün temel işlevi Lübnan Hükümetinin egemenliğinin tüm ülke sathında tesisinde ve güney Lübnan'daki güvenlik sorumluluklarını yerine getirmesinde Lübnan ordusuna yardım etmek olacaktır.

Söz konusu Kararda ayrıca, tüm devletlerin vatandaşları tarafından veya toprakları üzerinden ya da bandıralarını taşıyan gemiler veya uçaklarla Lübnan'a Lübnan Hükümetinin veya UNIFIL'in yetkilendirmedeği her türlü silah, mühimmat veya benzeri maddelerin satışı veya ulaşımını engellemek için gerekli önlemleri almaları ve bu tür teçhizatın kullanımına ilişkin teknik eğitim sağlanmasının da engellenmesi istenmektedir.

Çatışmaların durdurulmasını mümkün kılan 1701 (2006) sayılı Kararda, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri KofiAnnan'ın UNIFIL'in öngörülen bu işlevleri yerine getirebilecek hale gelmesini teminen gerekli önlemleri acilen alması istenmiş ve Birleşmiş Milletler üyesi ülkelere UNIFIL'e uygun görecekları katkılarda bulunmayı değerlendirmeleri ve bu Gücün yardım taleplerine olumlu karşılık vermeleri konusunda çağrıda bulunulmuştur.

Bugüne kadar UNIFIL'e katkı yapmaya hazır olduklarını açıklayan ülkeler şunlardır: İtalya, İspanya, Almanya, Bangladeş, Belçika, Hırvatistan, Bulgaristan, Çin, Danimarka, Endonezya, Finlandiya, Fransa, Gana, Hindistan, Hollanda, İrlanda, İsveç, Malezya, Lüksemburg, Nepal, Norveç, Polonya, Portekiz, Slovenya, Ukrayna ve Yunanistan.

Türkiye, geniş bir bölgeye yayılma ve çok ciddi boyutlar kazanma istidadı gösteren Lübnan krizinin başlangıcından itibaren bu tehlikeli gidişatın önlenmesi amacıyla yoğun çaba harcamıştır.

Bunun yanı sıra Türkiye, Lübnan'daki insani sorunların hafifletilmesi için gerekli katkılarda bulunmuş, Lübnan ve Filistin halkına acil insani yardımları sürdürmüş ve Lübnan'dan ikibin vatandaşımızın Türkiye'ye dönüşünün yanı sıra onbinden fazla üçüncü ülke vatandaşının Türkiye üzerinden tahliyesini sağlamıştır.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 1701 (2006) sayılı Kararı, sıcak çatışmalara dönüşme riski yüksek gerginliğin hüküm sürdüğü bu bölgede ihtilafların uzun vadeli ve kalıcı bir çözüme kavuşturulması için bir fırsat penceresi aralamış ve bunun için gerekli şartların ve zeminin hazırlanmasına imkan sağlamıştır.

Bu çerçevede, Birleşmiş Milletler Lübnan Görev Gücü'nün Güvenlik Konseyi Kararında öngörülen görev ve işlevleri yerine getirmede başarılı olması, sürekli ateşkesin sağlanması, soruna kalıcı bir çözüm bulunması ve Akdeniz ve Orta Doğu bölgelerinde güven ve istikrarın tesisi bakımından önem arz etmektedir.

Lübnan'da çatışmaların durdurulmasından sonra Türkiye bu fırsat penceresinin çok iyi değerlendirilmesini teminendiplomatik çabalarını yoğun biçimde sürdürmüş ve bu kapsamda Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri ve dost ve müttefik ülkelerin liderleriyle sürekli temas halinde olunmuş, Dışişleri Bakanımız Lübnan, İsrail, Filistin ve Suriye'yi ziyaret ederek üst düzey siyasi temaslarda bulunmuş; bunun yanı sıra, birçok ülkenin Dışişleri Bakanlarıyla da çeşitli vesilelerle görüşmeler yapmıştır.

Bu görüşme ve temaslardan Lübnan'daki tüm grupların, İsrail, Suriye ve Filistin yetkililerinin Türkiye'nin bölgede barış ve istikrarın tesisindeki rolüne ve UNIFIL'e katkı sağlamasına büyük önem verdikleri anlaşılmıştır.

Bölge ülkelerinin yanı sıra Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan ile birçok dost ve müttefik ülke de Türkiye'nin Birleşmiş Milletler Gücü'ne katkıda bulunmasına büyük önem verdiklerini dile getirmişlerdir.

Lübnan krizinin gündeme girmesinden bu yana Hükümetimizin savunduğu üç temel ilkedden birincisi, çatışmaların durdurulmasını ve ihtilafa uzun dönemli bir çözüm bulunmasını amaçlayan bir Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararının kabul edilmesi, ikincisi bölgedeki tarafların krizin bu Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı çerçevesinde çözümüne ülkemizin katkısını istisnasız arzu etmeleri ve üçüncüsü de ülkemizin katkısının çatışmalara değil, barışa destek olacak şekilde saptanması olmuştur. 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararının kabulü ve ilgili bütün taraflarlagercekleştirilen temaslarda, halihazırda oluşan ortamın her üç ilke bakımından da Hükümetimizin aradığı koşulları karşıladığı değerlendirilmektedir.

Türkiye'nin uluslararası barış ve istikrarın korunması konusundaki rolü ve ağırlığına ilişkin beklentilerin yüksek olmasında Türk Silahlı Kuvvetleri'nin başta Balkanlar ve Afganistan olmak üzere çeşitli ihtilaf bölgelerinde üstün başarıyla yaptığı görevlerin büyük payı olduğu muhakkaktır.

Türkiye, bölgesinde istikrar unsuru olan güçlü bir ülkedir. İçinde yaşadığımız bölgede hüküm süren gerginlik ve ihtilafların Türkiye'nin güvenliği üzerinde olumsuz yansımaları olduğu bir vakiadır. Bu nedenle barış ve istikrarı tehlikeye düşürecek gelişmelere karşı kayıtsız ve ilgisiz kalamayacak olan Türkiye'nin barış ortamının korunması yönündeki uluslararası çabalara etkin destek vermesi milli sorumluluğumuzun icabı olarak görülmektedir.

Hükümetimiz, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 1701 (2006) sayılı Kararında üye ülkelere yapılan UNIFIL'edestek ve katkı çağrısını bu temel mülahazalar ışığında değerlendirmiştir.

Bu çerçevede, UNIFIL'in faaliyetlerine katkıda bulunmak amacıyla Türkiye'deki bazı liman, havaalanı, tesis ve üslerin dost ve müttefik ülkeler tarafından Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararında öngörülen amaçlar doğrultusunda kullanımına izin verilmesi Bakanlar Kurulunca 28 Ağustos 2006 tarihinde kararlaştırılmış ve keyfiyet Birleşmiş Milletler'e bildirilmiştir. Buna göre, dost ve müttefik ülkeler ihtiyaca göre belirlenecek havaalanı, liman, üs ve tesislerden 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararında öngörülen amaçlar doğrultusunda yararlanabilecektir.

Bu düşüncelerle hareket eden 59 uncu Cumhuriyet Hükümeti, uluslararası meşruiyetin gereklerini karşılayan ve uluslararası toplumun ortak iradesini temsil eden Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 1701 (2006) sayılı Kararında öngörülen amaçlar doğrultusunda Lübnan'da görev yapacak Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü'nün faaliyetlerine iştirak ederek bölgenin barış ve istikrara kavuşmasına yardımcı olmak üzere aşağıda belirtilen katkıları sağlamayı ve bu amaçla Anayasa'nın 92 nci maddesi uyarınca Yüce Meclisimizden izin istemeyi kararlaştırmıştır.

Yüce Meclisimizin bu konudaki Kararına bağlı olarak, UNIFIL'e katkımızın askeri ve teknik yönlerine ilişkin düzenlemeler Hükümetin vereceği görev ve yetki çerçevesinde ilgili kuruluşlarca yapılacaktır.

Türkiye'nin UNIFIL'e katkısı aşağıda belirtilen konularda olacaktır:

- Doğu Akdeniz'de devriye görevi yapacak Deniz Görev Gücü için yeterli kuvvet tahsisi,
- Taleplerin tek tek değerlendirilmesi kaydıyla dost ve müttefik ülkeler için deniz ve hava ulaşım desteği sağlanması,
- Lübnan ordusuna eğitim verilmesi,

Ayrıca bölgede Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından icra edilecek insani yardım faaliyetlerinin gerektireceği ve başta bu unsurların güvenliğini sağlayacak kuvvet koruma birlikleri olmak üzere, hudut, şümul ve miktarı Hükümetçe belirlenecek askeri unsurlar.

Söz konusu kuvvet, bölgedeki silahlı unsurların silahtan arındırılması dahil olmak üzere, yukarıda belirtilen taahhütlerin dışında hiçbir görevde kullanılmayacaktır.

Yeterli kuvvetle katılacağımız Deniz Görev Gücü, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 1701 (2006) sayılı Kararının verdiği yetkiye uygun olarak Doğu Akdeniz'de ve Lübnan kıyılarına mücavir bölgelerde deniz kontrolünü sağlamak için keşif ve devriye görevleri icra edecektir.

Bu düşüncelerle; Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 11 Ağustos 2006 tarihli ve 1701 (2006) sayılı Kararında öngörülen amaçlar doğrultusunda görev yapacak Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü (UNIFIL) bünyesinde yukarıda belirtilen çerçevede faaliyette bulunmak üzere gereği, kapsamı, zamanı ve süresi Hükümetçe belirlenecek şekilde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Lübnan'a gönderilmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Hükümet tarafından belirlenecek esaslara göre yapılmasına Anayasa'nın 92 nci maddesi uyarınca bir yıl süreyle izin verilmesi, Genel Kurulun 5/9/2006 tarihli 124 üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.